ГІСТОРЫЯ ДЗЯТЛАЎШЧЫНЫ Ў НАЗВАХ

Пікта Я.А.

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь

Мякінькая А.В. – выкладчык

Работа даследуе гісторыю Дзятлаўскага раёна праз аналіз паходжання тапонімаў.

Праца заснавана на аналізе і сістэматызаванні тапонімаў Дзятлаўскага раёна. Грунтуючыся на атрыманых дадзеных, адлюстраваць сацыяльна-гістарычныя працэсы на тэрыторыі Беларусі. Большая частка тапонімау адлюстроўвае асаблівасці засялення, заняткі і культуру дадзенага рэгіёна

Мэта працы: сабраць і вывучыць тапонімы Дзятлаўскага раёна, даказаць, што яны адлюстроўваюць геаграфічныя і гістарычныя асаблівасці засялення і развіцця нашага краю.

Задачы:Сістэматызаваць тапонімы Дзятлаўскага раёна па тыпах;

Сістэматызаваць тапонімы Дзятлаўскага раёна па паходжанні;

Сістэматызаваць тапонімы Дзятлаўскага раёна па культурна-гістарычнаму пласту.

Метады даследвання: этымалагічны, міфалагічны, навуковы.

Таблица 1 – Класіфікацыя тапонімаў па паходжанні [1].

Патронімы	назвы, якія паходзяць ад імёнаў, прозвішчаў, мянушак людзей – «бацькоў», заснавальнікаў сёл, вёсак ці іх гаспадароў).
Метафары	назвы, якія ўяўляюць сабой параўнанні.
Этнонімы	назвы, якія ўтвараюцца ад найменняў народаў, плямёнаў.
Апеляцывы	назвы, якія ўтварыліся ад намінальных слоў, якія ўказвалі калісьці на характар аб’екта.
Мемарыяльныя назвы	у іх афіцыйна ўвекавечаны гістарычныя асобы.
Дземінуцівы	назвы, якія ўяўляюць сабой памяншальную форму назоўнікаў.
Сімвалічныя назвы	назвы, якія адлюстроўваюць сацыяльныя і гістарычныя ідэалы.
Матронімы	назвы, якія ўтвараюцца ад імя маці,прозвішча,мянушкі маці.

У рабоце прааналізаваны і былі сістэматызаваны тапонімы Дзятлаўскага раёна ў класіфікацыі, прадстаўленай у табліцы 1.

Такім чынам, усю працу магчыма звесці да некалькіх асноўных палажэнняў:

1. Геаграфічныя назвы адлюстроўваюць гісторыю дзяржавы, мудрасць народа, яго паэтычнае мысленне.
2. Геаграфічныя назвы цесна звязаны з грамадскім жыццём і мовай народаў, якія насяляюць тую ці іншую мясцовасць
3. Тапаніміка Дзятлаўскага раёна ўключае ў сябе як рускія (славянскія) назвы, так і балцкія, польскія назвы, што сведчыць аб засяленні спрадвеку нашага раёна.
4. Тапонімы Дзятлаўскага раёна адлюстроўваюць шматвекавую гісторыю краю.

Спіс літаратурных крыніц:

1. Гродзеншчына: Назвы населеных пунктаў паводле легендаў і паданняў пад рэд. А.М. Ненадаўца. – Мн.: Беларусь, 1999. - 398с.

2. Дучыца Л.У. Археалагічныя помнікі ў назвах, вераваннях і паданнях беларусаў / Л.У. Дучыца– Мн.: Акадэмія Навук Беларусі, 1993. – 59с.

3. Лыч Л.М. Назвы зямлі беларускай / Л.М. Лыч. – Мн.: Універсітэцкае, 1994. – 128с.

4. Мурзаеў Э.М. Геаграфія ў назвах / Э.М. Мурзаеў. – Мн.: Наука, 1979. – 273с.

5. Памяць: Гіст.-дакум. Хроніка Дзятлаўскага р-на – Мн.: Універсітэцкае, 1997. – 398с.

6. Рапановіч Я.Н. Слоўнік назваў населеных пунктаў Гродзенскай вобласці / Я.Н.Рапановіч. – Мн.: Асвета, 1982. – 114с.

7. Русаў П.А. Перадумовы ўзнікнення Дзятлава і яго назвы / П.А.Русаў. – Мн.:Сер. Гуманітарных навук, 1995. – 187с.

8. Русаў П.А. Спатканыя ў дарозе/ П.А.Русаў. – Мн.: Універсітэцкае, 1996. – 115с.

9. Суперанская Л.Н. Што такое тапаніміка / Л.М. Суперанская. – Мн.: Наука, 1978. – 320с.